

HADRIÁN

Zpravodajec přinášející
denní pohled z první linie
XIX. mezinárodního festivalu
v Hradci Králové.

2013

Klicperovo divadlo Hradec Králové
theatre@klicperovodivadlo.cz
www.klicperovodivadlo.cz
23. června 2013 - č. 3

Havlova Žebrácká opera se na festivalu představí v podání souboru Klicperova divadla v úterý. A v ten samý den se její režisér DANIEL ŠPINAR také zúčastní debaty o díle Václava Havla. Se Špinarovými názory (nejen) na divadlo se ale můžete seznámit již dnes.

Vizuální styl tvých režii je výrazný a jasně rozpoznatelný, přitom ale pracuješ ve velmi rozdílných prostorech - od sklepního Rubínu po Národní divadlo. Jak moc je pro tebe důležité si svou vizualitu udržet a jde to vůbec, při takovém rozpětí a variabilitě prostorů?

Ta různorodost prostorů je dobrá, protože je to trénink v myšlení. Myslím že není

UDĚLAT Z HOVNA MUŠKÁT

dobrá, když se člověk nadlouho upíchné do jednoho prostoru, i když to má samozřejmě taky něco do sebe. A zároveň si to úplně nevybírá, protože práce ke mně přichází a není to tak, že bych odmítl padesát džobů a pak si cíleně a strategicky vybral jeden prostor.

Ale ten vizuál je jasný. Během doby jsem si už našel estetiku, kterou chci používat a samozřejmě se vždycky snažím, aby to korespondovalo s obsahem textu. Baví mě sdělovat věci střihem, obrazem a myslím si, že třeba film strukturu a obraz současného divadla velmi proměňuje. I hry, které se teď píšou, jsou už většinou stylové a žánrově nezařaditelné, jsou střihové, konkrétně se v nich míchá s abstraktním - tím teda myslím dobrý hry, ne konverzační bulvár.

Tady je pořád strašný nános psychologického realismu, razila se i teorie, že na jevišti nemá být nic, co se nepoužije. Mě naopak baví metaforický prostor, který jsou ale konkrétní a herec se v nich pohybuje přirozeně, logicky je využívá. A ta metaforičnost to pak celý pozvedá k obrazu, k pocitu. To se dá dělat všude. Je to samozřejmě i otázka budgetu, vizuál souvisí s penězi, kterých není nikdy dost, ale mám zkušenost z Rubínu, že tam

udělej velkou parádu třeba čtyři balonky. My tomu s mojí scénografkou říkáme „z hovna muškát“. To je vlastně ta největší disciplína, udělat z hovna muškát.

pokračování na str. 3

V listu najdete:

Str. 2 – Kilian Bleskot o Dračí pouti

Str. 2 – Kryštof Pavelka:
Highway to Hradec

Str. 4 – Tři otázky na terase: Estelle
Charlier – Romuald Collinet

Str. 5 – Jsem FAGI

Str. 5- 7 – Glosárium

Str. 6 – Jak se hraje s Brémskými
muzikanty

Str. 7 – Open Air

JAK SE BUDE JMENOVAT?

Ano, tahle větička patří mezi otázky všech otázek. Jméno vybrané potomkovi může sice zaladit vkusu rodičů, ale leckterému dítěti je tak zaděláno na celoživotní mindráky.

Stejnou otázku si často kladou i divadelníci. Jak se „TO“ bude jmenovat? Někdy je odpověď předem jasná – pokud potřebujete na pohádku přilákat dostatek škol, pak nemůžete Perníkovou chaloupku (i kdyby ji kompleť přepsal a režíroval David Drábek) přejmenovat na O škodlivosti perníku.

Většinou je ovšem výběr názvů na úrovni alchymického procesu – přihodíte pár listů rulíku a máte zlato, ochutíte šesti kapkami smrtelného potu z ropuchy a v tyglíku vám zůstane zase

jenom olovo. V padesátých letech prý jedna dramaturgyně Divadla E. F. Buriana nasadila do repertoáru Ostrovského Les a inscenace, přestože nebyla špatná, u diváků nezabodovala. Na radu zkušenějšího kolegy ji po prázdninách uvedli pod novým názvem (a bez jediné změny) a rázem tady byl kasař: Láska kvete v každém věku.

A co teprve u nových her či knih, nebo u názvů nových souborů?! Svě o tom věděl i Jára Cimrman, když Čechovovi písničím Dvě sestry nadhodil: „A není to málo?“ A kdo ví, jak by Hemingway pochopil s útlou knížечkou Stařec a moře, kdyby ji nazval O rybáři a velké rybce.

Kreativita při hledání TĚCH PRAVÝCH názvů zjevně neschází ani účastníkům letošního festivalu. Stačí namátkou

zalovit v programu: Švédované filmy (titul jako vystřižený pro znalce severské pornografie), Stan nočního kozodoje (tady se sejdou milovníci Vonneguta i ornitologové očekávající přiletělka kozodoje) nebo Makropulos – Čapek je mrtvý a Marty je kurva! (cihla hosená do výkladní skříně klasiky). A za zmínku stojí i muzikanti – co třeba Dáša fon Fláša nebo takové Kontaktní kočky?!

Někdy se i původně nenápadné jméno může proměnit stejně jako pohádkové ošklivé káčátko. Kdo před pár desítkami znal herce Jaroslava Duška nebo Johna Malkoviche? A ruku na srdce, komu v roce 1995 připadal jako tahák název jednoho festivalu: DIVADLO EVROPSKÝCH REGIONŮ...?

Zdeněk A. Tichý

IMPRESJÉ Z DRAČÍ POUTI VOT KILIANA BLESKOTA

Jest mi ku potěše zepsati referád nikolivěk přes dívadelní kus, anóbrž přes inačí spektakulárii, totiž přes Dračák či-li Dračí pouť, co u díwadla stejnojmennýho slaunýho pimprlovýho Drag rozbila zas vo tomle week-endu swuj stan. A tomu já říkám díwadlo vot slowa díwati se! A tomu já bych i Radoga dal, i za tu Thályji to

100jí. Protože kolik vopraudovejch tragédýjí a kolik komédýjí tam na plácku takowym malym uwidíte, to neuwidíte za celej rok po fšech diwadlech českých, dokonce aniš si zajedete do Brna. Aš de jednomu s toho hlawa kolem, celej swiet, fšeko se s wáma zatočí. Možete tý závratí dosahnout různym způsobem. Buť

se potočíte chvíli na kolotoči. Nebo si dáte jeden beer na sluničku. Stratit se pak můžete v la beer-intu. To je nadevše zabawný atrakcion swietový, tendle la beer-int. Dragowi do chřtánu se od vášně wrhnete, jakošto malá welká mořská wíla Ariela se na houpačce zmýtate jak we wlnách, koupíte si watu cugrovou a v ate-

lieru výtvarným se nakonec hesky vybarvíte. Ale šeko marný, nejlepčí regisseur je nadešechno Kačer. Jako jedinej má totiž nadhled. Vynese wás s Myšákem až do oblačný extase diwácký. Tag nestyďte se být na chvíli zas dieckem a přídte se eště dneska naposledy povozit. Gdo si nezaskáče na trampolině, nejenže nejní Čech, anóbrž ten jako dyby na festivalu vůbec nebil.

BLESKOTOVA POETYCKÁ SLYNA

*Na festivalu v Hraci
Zašel sem na Draci*

*Bili tam šátory
Letěl sem s kačery*

*Tak nás nehoupejte, stráci
A pote na dvě deci, přeci
- zvali ně ty Draci*

Jo, tohle zažijete jenom v Hraci!

HIGHWAY TO HRADEC

Já jsem v podstatě konzervativní, jo? Takže když si to s jednodenním zpožděním šinu po dálnici směr Hradec, jsem lehce nervózní. Na festival jedu podruhé, minulej rok mě to tu dost bavilo a nemám rád změny, změny k horšímu. Představuju si katastrofický scénáře: celej tejden bude lejt. (Založeno na skutečných událostech, před čtrnácti dny jsem byl na jiným divadelním festivalu v Ostravě, tam lilo furt a po dvou dnech jsem si připadal jak postava z filmu noir, jen si koupit baloňák a otevřít špatně prosperující detektivní kancelář na Pátý Avenue). Nebo vykáceli Žižkovy

sady a teď tam stojí supermarket. Jo, jsem možná paranoidní (což ovšem neznamená, že po mě nejdou), ale nepomínejte, že jsme v Čechách. Tady je možný úplně všechno. Jeden den jste soukromá osoba, druhý den činitel a třetí den zavřenej, abych parafrázoval Korovjeva. Do redakce Hadriána tedy přicházím v trochu podezřívavý náladě. První obhlídka, směr Žižkovy sady. Nový Tesco nikde nezahlidnu, zato si všimnu, že Janek Lesák má svůj stan postavený na stejném místě, co minule. No dobře, ale tak rychle mě nedostanou. Autobuf je, zdá se, taky zaparkovanéj správně. Krátkej pohled do programu - Kuba Vašíček s Tomášem Jarkovským plus jejich sportovně-

astronautská crew Športniki jsou tu taky, stejně jako loni. Už jsem hodně nalomenej, nicméně můj vrozenej pesimismus svádí hrdinnej odpor, jak Šlikovi Moravané u obory Hvězda. Ale pochybnosti definitivně padnou za vlast na Kavčím plácku, malým náměstíčku na hradbách, kde je opět pódium s živou hudbou. Klidně si můžete pomyslet něco o nenapravitelném optimismu, nicméně já jsem prostě přesvědčen, že divadelní festival, v jehož rámci parta místních agrorockerů zpívá předělávky motorkářskejch monstrhitů „Born to be wild“ a „Highway to Hell“, prostě nemůže dopadnout špatně.

Kryštof Pavelka

pokračování ze str. 1

Samozřejmě to souvisí s mojí osobností, já mám vizuální věci rád, miluju výtvarný umění, baví mě architektura a design. Mě prostě fascinuje, když mi některý scénografové líčej, že jejich režiséry nezajímá, jak bude vypadat třeba kostým. Protože já chci být u všeho od začátku, být toho hlavou. Což neznamená, že bych se nenechal obohatit třeba scénografem, ale zároveň chci, aby to esteticky podléhalo mně, protože já jsem ta hlava a tělo a já se s tím pak na jevišti budu muset poprat.

Vzhledem k tomu, jak rád vyprávíš obrazem, nabízí se samozřejmě otázka, jak to máš s filmem? Předpokládám, že by tě asi zajímalo zkusit si někdy filmovou režii?

Rozhodně. Jednak bude teď Jan Hřebejk režírovat Zakázaný uvolnění, který jsem dělal v Rubínu a u toho budu asi mít nějaký slovo. Kromě toho se snažím psát film. Tam je ovšem blbý to, že my divadelníci vymyslíme projekt, a za tři měsíce je to hotový. Rychlá, cílená práce mi vyhovuje. Ale film je technicistní disciplína, tvůrce musí mít všechno hrozně dlouho dopředu rozmyšlený. Mě právě baví u divadla, že to ty dva, tři měsíce hledáš a kam tě to zavede.

Třeba v Hedě Gablerové ve Švandáku mi hostoval Martin Pechlát. Já jsem si na začátku myslel, že ta inscenace bude hodně stylizovaná, obrazivá. Ale tím, jak u toho byl Martin, tak nás nakonec velmi nenásilnou formou přivedl do jednoduchého, civilního tvaru, k hledání minimalistických detailů a momentů. Nakonec to byla nejcivilnější inscenace, kterou jsem kdy udělal. A třeba s Miláčkem na Kladně to bylo přesně naopak. Tohle pochopitelně u filmu nejde. Film mě zajímá spíš z trochu egoistických důvodů - že uděláš něco, co po tobě zbyde. Takže teď se snažím patlat nějaký filmový scénář. A zase znova - film mě fascinuje obrazem, tím že můžu udělat detail. Baví mě ta civilnost.

Teď se asi chtě nechtě budu muset zeptat na jednu relativně nedávnou

věc: v Praze byl vypsan konkurz na některá divadla, jmenovitě Palmovku a Na Zábradlí. Ty jsi se přihlásil Na Zábradlí a leckdo říkal, že to byla chyba - že pro režiséra tvého ražení by bylo z mnoha důvodů výhodnější pokusit se o Palmovku. Jak se na to díváš zpětně?

No já v tomhle zase tak ambiciózní nejsem. Ne že bych po nějakém divadle netoužil, koneckonců se na ty konkurzy hlásím, ale nechávám tomu absolutně volný průběh a čekám, co mi vleze do cesty. Já jsem o Palmovce jednal, ale ve finále byl největší problém, že jsem nesehnal ředitele. Já ředitele dělat nechci, neuměl bych to, zbytečně by mě to svazovalo a lezlo na nervy. No a Na Zábradlí se naskytla skupina ex-Letí okolo Martiny Schlegelové. My se velmi dobře známe, měli jsme několik sezení a já jsem byl přesvědčen, že Martina je schopná to divadlo skvěle vést. Ale uvědomovali jsme si, že v konkurzu je spousta dalších velmi schopných lidí. Že se bude rozhodovat mezi řekněme čtyřmi kandidáty bylo jasné od začátku.

Jsem fatalista - když se to stát má, tak se to stane. Teď jsem na volný noze, mám dost práce, můžu si vybírat, co, jak a kdy budu dělat. Je to trochu trmácivý, nicméně to má něco do sebe. A znova opakuju: já strašně nechci funkci. Přejde mi, že všichni, co za něco stojí a dostali funkci, se v ní tak divně rozplynuli.

Ok. A na závěr dej pár věcí, které tě v poslední době zaujaly mimo divadlo - film, televize, hudba, cokoliv.

Začnu četbou - celý Kafkovu dílo. Teď jsem si to přečetl znova, vlastně poprvé od školy a šokovalo mě, jak mi najednou Kafka nepřišel nudný, ale hrozně groteskní a tak správně přehnaný. Film - můj poslední velký zážitek byly Holy Motors. To je jeden z nejúchvatnějších filmů, který jsem kdy viděl. Z toho odcházíš, nevíš nic a zároveň ses dozvěděl všechno.

No a seriály miluju. Znáš Episodes? To si dej. Americký seriál o dvou Britech, co píšou sitcom pro britskou televizi. Přejde americký producent, který to chce koupit do Hollywoodu a oni to musí přepsat na

americký poměry. Takže z hlavní postavy, což je v originále profesor zamilovaný do knihovnice, musí být sportovní kouč na americký highschool a podobně. Celý je to založený střetu amerického a britského smyslu pro humor i mentality obecně a je to strašná prdel.

Kryštof Pavelka

**Václav Havel:
Žebrácká opera**

Daniel Špinar (1979) vystudoval činoherní herectví (2004) a činoherní režii (2008) na DAMU. Z inscenací: Marguerite Durasová: Anglická milenka (Národní divadlo, Praha 2007), Georg Büchner: Vojcek (Divadlo na Vinohradech 2009), Oscar Wilde, Petr Kolečko, Daniel Špinar: Kauza Salome (A Studio Rubín 2009), William Shakespeare: Zkrocení zlé ženy (Letní shakespearovské slavnosti 2011), Václav Havel: Žebrácká opera (Klicperovo divadlo Hradec Králové 2013). Byl kmenovým režisérem Divadla Na Vinohradech a dlouhodobě spolupracuje s A studiem Rubín.

Pro běžného diváka jsou klobásy jen chutným občerstvením, ale pro teatrology je to jasná narážka na Hanswursta

Kapelu Mastix přivítal „kotel“ za který by se nestyděli ani Rolling Stones

Tři otázky na terase:

ESTELLE CHARLIER - ROMUALD COLLINET

Estelle Charlier a Romuald Collinet „mají pulcinellu v šuplíku“. To je francouzský idiom pro pozeňnaný stav. Nejenže Estelle je momentálně v pátém měsíci, ale spolu se svým partnerem a hereckým kolegou Romualdem jsou oba, obrazně řečeno, obtěžkáni nezadržitelným gejírem nápadů, gagů a fantazií, kterými nadchli malé i velké diváky včera na scéně Draku v představení Polichinelle – Pěkný ptáček. Estelle s Romualdem se potkali na loutkářské škole l'Ecole supérieure nationale des arts de la marionnette v Charleville-Mézières a v roce 2003 založili v Grenoblu nezávislou divadelní skupinu La Pendue...

Co vlastně znamená La Pendue?

Znáte tarot? Tak ve velkých arkánách je karta číslo dvanáct a ta se jmenuje „la pendue“. Je to takový zvláštní oběšenec. Muž pověšený hlavou dolů, dívá se na svět vzhůru nohama. Ale ne proto, že by byl prvoplánově excentrický, spíš má potřebu vidět svět jinak. Podobně jako umělec nebo jako alchymista. Po téhle kartě následuje karta třináct. Kostra. Smrt. Pomíjivost... chcete-li. K ní se náš zavěšenec blíží, k ní směřuje. Vzniká mezi nimi napětí. Takže tohle je „la pendue“ a nám se ten název i filosofie natolik líbily, že jsme si je zvolili jako jméno pro naše divadlo.

A jak jste se potkali s pulcinellou?

Prostě jsme se připlteli k následující scéně: do kurníku vletěl lišák. Všechny slepice se rozutekly, zůstala v koutku jen jedna a tiše čekala, až ji lišák zakousne. Jenže on, jak se k ní plížil blíž a blíž, náhle vzplanul láskou. Vznikl mezi nimi naprostě nemožný vztah, nad nímž zůstává

rozum stát. Úplně proti přírodě. Samozřejmě nebyl bez následků. Slepice sněsla lišákovi vejce. Strašně při tom kdákala, slyšel to farmář, přiběhl do kurníku, uviděl lišáka, vzal pušku a před našimi zraky ho zastřelil a s ním bohužel i slepici. Vejce tam zůstalo, my jsme ho ukradli, starali se o něj a vylíhl se nám z něj pulcinella. Potomek lišáka a slepice. To vysvětluje, proč je někdy dobrý a něžný a někdy je naopak dryáčnick. A nakonec i to, že mluví, jak mluví. Protože jeho slovní projev připomíná výrazné kdákání. Tahle jeho ambivalence nás fascinuje. Pulcinella je zároveň jing a zároveň jang. V tomto smyslu

máme na našem „casteletu“, loutkářském paravánu, tento znak vyvedený jako typickou pulcinellovskou masku. Pulcinellův původ připomíná také symbol slepice, jeho matka. Ve společenství slepice a jing-jang můžete číst také latinský nápis: „DE TE FABULA NARRATUR“ čili Ten příběh je vyprávěn kvůli tobě.“

Co vlastně podle vás znamená tradiční maňásek pulcinella v dnešní době? Jaké je jeho poselství?

Jezdíme hodně po světě a všude, kde představení Polichinelle hrajeme, bez

ohledu na politiku, náboženství, věk našich diváků, zjišťujeme, že má ohromnou schopnost dávat lidem dohromady. Víte, my vlastně neděláme inscenace, nehrajeme představení. Tak tomu říkají naši diváci. My zkrátka k nim přinášíme jen postavu pulcinelly. V podstatě mu sloužíme. Až umřeme, pulcinella tady bude pořád dál. Vycházíme z tradice a zároveň ji bojíme. Používáme tradiční materiál, všechno je jen dřevo a látka, jako před čtyřmi sty lety. Přitom se ale snažíme zdokonalovat animaci. Na tu jsou dnes klade větší nároky než dřív. Proti tradici manipulujeme s pulcinellou oba dva. Proto se

někdy projevuje něžněji, jindy drsněji. A teď nevím, jestli je něžnější, když ho vedu já nebo Estelle nebo úplně naopak. Pokud jde o rytmus, původní verzi v rytmu neapolské tarantelly jsme nahradili rock and rollem. Vytváříme nové příběhy. Všechny postavy, s nimiž se pulcinella setkává, jsou v podstatě jeho alter egem. Vezměte si třeba smrt. Bojuje s jejími třemi podobami: beznadějí, nemocí a hněvem. Tedy sám se sebou. Jeho vítězství je v podstatě iniciace. Jeho boj tím však nekončí.

Lucie Němečková

A jako „bonus“ k rozhovoru s protagonisty compagnie La Pendue přidáváme výběr z povídaní o divadle a loutkách s ROMUALDEM COLLINETEM.

Vždycky než začneme s příběhem, čekám na okamžik, kdy lidé začnou společně dýchat. Je to jako kdybychom přivezli na nádraží vlak a pozvali diváky, aby jeli s námi. Nikdy nevyvrážíme dřív, než všichni nastoupí. Ten čas je pokaždé jiný. Někde nám stačí minuta, někde potřebujeme mnohem více trpělivosti. Samozřejmě se nám už stalo, že lidé nenastoupili. Je to jejich volba. Pak musíme začít, nedá se nic dělat, bude to jenom představení – show a ne setkání, ne společná cesta.

*

Když hrajete s loutkou, nejste loutkářem, jste loutkou. Loutkářem je vaše loutka. Před každým představením máme takový rituál. Bereme postupně všechny věci do ruky a přejeme si, aby byly s námi. Přejeme si, aby s námi byl i pulcinella. On je totiž úplně svobodný. A nemusí přijít. Když nepřijde, v mých rukách není pulcinella, je to jen loutka.

*

Naším cílem není udělat show, mít úspěch, ale přinést charakter. Charakter je něco, čemu rozumí lidé po celém světě.

*

Práce s loutkami je pro mě cesta, jak nalézt sám sebe. Já sám jsem loutka v rukách mých loutek. Jde to kousíček po kousku. Posloucháš a čekáš na to, co

UŽ SI NEDOVEDU PŘEDSTAVIT DIVADLO BEZ LOUTEK

máš udělat. Nejhorší je, když si začnete myslet, že jste Bůh: „Tohle je moje práce. To jsou moje loutky. To je moje představení. To jsem udělal já!“ Je to velmi nebezpečné.

*

Naše práce je pracovat pro pulcinella. On ví všechno. My musíme mít jen trpělivost naslouchat. Učíme se říkat to, co nám říká on a čemu nás učí. Nevybral jsem si pulcinella, on si vybral mě.

Malá medvědice

GLOSÁRIUM

Morfeus je panda

Hned první festivalový den bylo v Malém šapito k vidění první letošní představení z dílny Umělecké skupiny UMSKUP. A nejednalo se o nic jiného než o jejich specialtku: **Švédované filmy**. Jako již tradičně film vybrali diváci. Hlasovalo se mezi trojicí Nespoutaný Django, všemi díly Star Wars a Matrixem. Poslední jmenovaný mezi diváky nakonec i vyhrál. UMSKUPákům se tak splnil malý sen – Matrix se sice do hlasování dostává často, zatím nikdy však nezvítězil.

Soubor hraje pouze s omezeným množstvím rekvizit a kostýmů, které si vozí s sebou. Většinou tak herci využijí i to, co se nachází přímo na místě. V případě Matrixu tak například natrhaná tráva posloužila místo kultovního zeleného textu padajícího po monitoru. „Většinou nacpeme auto vším, co si myslíme, že by se mohlo hodit. Což je vzhledem k povaze představení docela sranda,“ vysvětluje Janek Lesák, člen UMSKUPu.

Takřka celý děj Matrixu zvládla pětice účinkujících ztvárnit během cca půl hodinky. Vše je navíc nahrané díky kameramanovi Jankovi. Většinu filmů, včetně festivalové novinky, tak během několika hodin můžete najít na stránkách skupiny www.umskup.cz. „Vážně mě potěšilo, že jsme mohli hrát něco, co tu ještě nebylo. Třeba Titanic jsme hráli asi třikrát. Pak už to není taková sranda,“ pokračuje Janek.

Představení se neslo v akčním duchu, herci přecházeli z obrazu do obrazu poměrně svižně. Paradoxně se občas stávalo, že pauzy mezi jednotlivými scénami byly vtipnější než samotný děj. Důvodem je, že herci se přímo na place domlouvají, co se bude hrát a především jak. Přidáte-li k tomu fakt, že někteří z herců film neviděli, získáte opravdu dokonalý míšmaš improvizovaného humoru. A když nestačí herci, tak na scénu přicházejí loutky, či spíše několik plyšáků, které s sebou UMSKUPáci vozí. K vidění tak byl například Neo-Alf nebo Morfeus-Panda. Před herci by se slušelo smeknout za dech beroucí vypětí, se kterým se do děje filmů/představení pouštějí. Jejich pohybovému nasazení neodolal ani stolek,

který se po pár minutách hraní nenávratně rozložil. Nejspíš smíchy.

Pokud chcete vyrazit na představení, které je divácky nenáročné a při kterém se dozajista zasmějete, jsou Švédované filmy tou pravou volbou. Hlubší myšlenky však nečekejte – u tohoto projektu jde především o to zasmát se. Otázkou tak je, zda by UMSKUPáci zvládli sehrát i něco zcela vážného. Vzhledem k samotné povaze Švédovaných filmů však pochybuji. Pokud tato myšlenka zajímá i vás, můžete při dalším představení nějaký z vážných filmů zkusit navrhnout.

DK

Na gruzínské hostině

Jak sami tvůrci a zároveň protagonisté **Kavkazských arabesek** ze skupiny *Ted', nádech a leť* říkají, jejich hlavním záměrem je sdílet, podělit se o své zážitky z cest a přiblížit příběhy lidí, s kterými se setkali. Z obou herců skutečně vyzařuje energie a divák od začátku touží vyslechnout a zažít to, co mu bude nabídnuto.

První, co publikum obdrží, jsou talíře, díky nimž se sami stáváme součástí hostiny, na které nám jsou předkládány tradice a rituály Gruzínců. V tomto okamžiku skutečně funguje propojení jeviště a hlediště a daří se sdílet zážitek. Navíc je pečlivě budována i autenticita prostředí, zejména díky mnoha lidovým písním arménským, gruzínským i moravským, které se vzájemně prolétají a dotváří obraz domovů prostých, ale upřímných lidí. V prvních příbězích se setkáváme s lidmi v nelehkých situacích, ale přestože se s námi dělí o své starosti a problémy, skrz jejich láteření je stále cítit cosi hřejivého. Když nám muž vypráví, že jeho žena „poletuje,“ necítíme z jeho hlasu žárlivost ani nenávisť, ale lásku. I když se jeho družka ani po letech manželství neusadila a nezklidnila, on stále nemůže být bez jejích vlásků, prstíků... Do této scény navíc ještě doznívá vjem z hostiny, jelikož přelétávající žena se „líčí“ kvěťákem a listem salátu.

V dalších scénách už ale spojení s hledištěm začíná pokulhávat a místy úplně přestane fungovat. Plyná se výrazovými prostředky, a to až k hranici afektovanosti. Navíc díky překotné řeči není často slovům Davida Zelinky rozumět. Po vichřici

dvou takto až příliš horlivě sdělených osudů mužů ve válce následuje výpověď ženy, která naopak čeká na svého manžela, který sice jen seděl doma a pil vodku, ale i to bylo lepší, než kdyby byl ve válce. Tato dvě srovnání mužského a ženského osudu během válečného konfliktu by jistě mohla být zajímavá, ale Karolína Plachá se nám snaží zprostředkovat ženin osud prostřednictvím obrazu jejího všedního dne, kde se vše mechanicky opakuje, a tak je divák spíše uspáván a žádné spoluprožití jejího smutku a osamělosti se nekoná. Navíc zde žena promlouvá ke svému muži jako k sivému sokolíkovi, po jehož návratu touží, což by bylo krásné, pokud by zde sokolík nebyl zbytečně na scéně v podobě podivného křiklavě barevného ptáčka ze dřeva. Takto zbytečná doslovnost se vyskytuje častěji a možná by bylo lépe nechat více prostoru fantazii.

Přes slibný začátek, který vyvolal touhu nasát atmosféru vzdálené země se všemi jejími vůněmi, zvuky, obrazy a příběhy, je výsledný dojem poněkud rozpačitý. Mám ale pocit, že kdyby ubylo rušivých elementů, mohla bych si třeba někdy příště odnést velmi příjemný zážitek.

EN

Co je uvnitř flašinetu?

Všechny nás někdy páčila otázka, jak se ti lidičkové probíhají zvládnout nacpat do televizní obrazovky nebo jak se naběhají oni pidichudáci v telefonních šňůrách.

Inscenace **Brémští muzikanti** nám na jednu z těchto obsedantních otázek nabízí odpověď a my s ulehčením zjišťujeme, že je to přesně tak, jak jsme si celou dobu mysleli. Uvnitř flašinetu žijí lidé. Mají blýskavé oči, červené papuče a mluví převážně slovinštinou. Nejde jim ale o to, odvyprávět nám znovu pohádku bratří Grimmů o zvířátkách, co se vydala do světa na zkušenu. Podstatné je rozehrát princip, bez něhož by žádná pohádka neexistovala. Tím je schopnost nevnímat věci automaticky a s pomocí imaginace je vytrhnout z jejich obvyklých souvislostí. Hledat jejich možnosti, jejich poezii, a ne technicky účelovou funkci.

Můžeme tak objevit, že vařečky a ošatky jsou ve skutečnosti zvířata, toužící se osvobodit od potupné role, kterou jim vnutily zaryté hospodyňky. Nebo taky, že se na kýbl a hrábě dá hrát se stejným nadšením (a téměř stejným výsledkem) jako na housle.

Samozřejmě, že se zpočátku dětské publikum v Draku hlasitě dožadovalo známé pohádky. Ovšem ve chvíli, kdy jim loutky začaly skákat po hlavách, pochopily, že loutky jsou živé a nejde je nacpat do mrtvých škatulek.

Podobná zkušenost by byla jistě prospěšná i nemalé části dospělých diváků v kamenných divadlech.

Brémští muzikanti nám totiž s nakažlivou energií ukazují, že nic není zábavnějšího, než dostat odpověď, kterou jsme ve skutečnosti nečekali.

Káča Součková

GLOSÁRIUM

Holínky záhuby

Tak jsem zase po čase zapnula vzpomínkovou frrrrrézu, rrrromantiku battledrrrrresu, jak zpívá Honza Vyčítal, a vyrazila na představení Divadla Drak 24. října 1942. Proč? Protože jsem rok bydlela v Praze na Hlávkově koleji, denně chodila Resslerovou, příběh parašutistů hltila tehdy plnými doušky, vyskytovala se nezdárka i v přilehlé příznačně pojmenované hospodě, vedla nekonečné debaty se stejně „postiženým“ hochem, procházela s ním vojenské bazary a vytvářela plány na inscenaci, kterou o operaci Antropoid jednou musíme udělat a při nočních návratech postávala pod oknem krypty a vkládala tam do škvíry u jejího okraje

Slovinský loutkoherec MIHA ARH se loutkovým divadlem zabývá už přes dvacet let. Za tu dobu hrál snad se všemi druhy loutek a má za sebou také zkušenosti s českým i slovenským divadlem. Spolupracoval například s Divadlem Píki nebo s Jiřím Vyšehradem z Divadla DRAK. Od roku 2005 hraje v Loutkovém divadle v Lublani, s kterým včera na festivalu uvedl inscenaci Brémští muzikanti v režii Matiji Solceho.

Můžeš nám představit lublaňské divadlo? Kolik scén máte k dispozici, jaký máte repertoár, pro jaké publikum hrajete...? A věnujete se i alternativnímu divadlu?

Lutkovno gledališče Lubljana je specifické divadlo, nejspíš i díky své velikosti, ke které mu dopomohlo spojení s divadlem pro mladé před několika lety. Tehdy jsme si k loutkovým představením přibrali i produkce činoherního divadla. Divadlo současně investovalo do vybudování jeviště Pod hvězdami (pod širým nebem), které umožňuje různá setkání, protokolární záležitosti... Divadlo má momentálně k dispozici pět scén, ale ne tak úplně provoz na všech zvládá. Asi bude potřeba celý chod ještě trochu reorganizovat.

JAK SE HRAJE S BRÉMSKÝMI MUZIKANTY?

Alternativě se věnujeme hlavně v činohrách, i když loutkářská alternativa se díky Matijovi Solcemu stává jakýmsi „mainstreamem“. Publikum, na které se nejvíce zaměřujeme, jsou samozřejmě děti, které jsou nám věrné. Občas, hlavně ve večerních hodinách, ale hrajeme i představení pro dospělé.

V Hradci Králové jste uvedli Brémské muzikanty, které režíroval slovinský loutkář vystudovaný na DAMU Matija Solce. Jaké to bylo zkoušet s Matijou?

To bylo jedno z nejkrásnějších zkušeností v mé kariéře! Nejprve jsme se učili písničky, které jsme pak inscenovali. Na každé zkoušce se dělo něco nového. S Matijou se někdy bloudí ve tmě. Ale v momentu, kdy se začíná vytvářet celková kompozice, už není místo pro žádné pochybnosti. To znamená, že se během zkoušení herec naučí i věci, které pak při předsta-

vení nepotřebuje. Je také pravda, že jeho koncepce může působit trochu nejistě. Zřídka kdy herci vědí, kde co bude a kdy to skončí. A pravda je i to, že je Matija perfekcionista, jenž od herce vyžaduje maximální vklad. Herec musí být připraven se přizpůsobovat, akceptovat drobné změny a taky se učit cizí jazyky. To všechno ho obohacuje a rozšiřuje jeho herecké schopnosti.

Jaký žánr loutkového divadla to je? A jakému publiku je určené?

Brémští muzikanti jsou „předmětné“ divadlo, tedy žánr, který Matija ovládá nejvíce. Dalo by se říct, že je to kabaret nebo varieté. Jednotlivé scénky, které jdou logicky po sobě, ovšem dohromady tvoří jediný celek. Brémští muzikanti jsou vlastně vytvořeni podle žánru MTV v Top 20. Představení je určeno dětem, ale líbí se také dospělým, kteří ho často chtějí vidět znovu. Avšak já nejraději hraji pro děti. Ony se na mě nedívají, aby mě hodnotily, ale abych je okouzli.

Na začátku představení pozvete diváky na jeviště, což je obrovský flašinet, a tam začíná opravdová magie. Na první pohled bych ale neřekl, vzhledem ke scénografii, že je to zrovna typické festivalové představení? Jak často ho hrajete mimo svou domácí scénu?

Vypadá to, že právě začalo turné. Doposud jsme cestovali po Slovinsku, Chorvatsku, Bulharsku a minulý týden jsme hráli na Slovensku. Tam se poprvé stalo, že diváci nemohli vstoupit do obrovského flašinetu, protože tam nebyl žádný vhodný sál. Jinak máme na jevišti vybudované vlastní hlediště, což nám dovoluje hrát téměř kdekoli. A kdekoli jsme, cítíme se tam skoro jako doma.

Zoran Petrovič

„klukům“ cigarety, které jsme potom už ráno nikdy nenašli. Když k tomu dodám, že knížka Jiřího Šulce Dva proti říši patří k mým vůbec nejoblíbenějším, je jasné, že jsem si dnešní odpoledne ve Studiu Divadla Drak nemohla neužít. Marek Zákostelecký a Dominika Špalková sice vycházejí z jiných - zahraničních - knih L. Bineta a M. Szczygiela, ale to nevadí, přeci jenom možnosti i určení této inscenace si musely vyžádat nějaký readers digest. Takže díky Máro, Dušane, Filipe, protože Silver A... Silver B... Antropoid... Out Distance... Tin... Bioscop... Percentage ... Zinc... Antimony ...

JS

L'Écume des jours Sladší, než jsme doufali...

Mladý herec a čtyři další - ještě mladší - nám v komorním prostoru Studia Drak představují román Borise Viana – **Pěna dní**. Přivezli nám ji nadýchanou z pražské La Fabriky a přivezli nám ji moc hezky. Když tam tak sedíte, ani se vám nechce věřit, jak nevhodně hluboko se v ní můžete také ocitnout. Jakoby to ani nebylo nic zvláštního. Jako bych v tom žila celý život svého dne.

Romantika a kyč z toho doslova stříká do všech stran jejich kulatého bytu. Jsme pohlceni surreálným světem nevšední

lehkosti a omámení někdy až hraniční libí - vostí - všechno totiž vyhlíží jak točená zmrzlina. Pro člověka s trochou vkusu to může znít poměrně děsivě, ale ona i Vianova tvorba tak trochu z cukru je. Jenže s ním je to podobné, jako když zíráte na krásně vypadající čokoládu se šlehačkou, ale později zjistíte, že jste si tam nasypali místo cukru sůl. Což je mimochodem tedy opravdu hnus. Ale nic s tím nenaděláme. Jednoho dne se probudíte a zjistíte, že ten, který vypadá, že by vás mohl udělat šťastným, si dovolí tak brzy odejít. Že se v jisté fázi začnou kolem vás zužovat stěny. A že ty lekníny vůbec nejsou tím, čím se zdají být, a přitom se tak mile tváří, mrchy.

Je sice pravdou, že za ten čas, který představení urazilo, herci dosáhli zkušeností, řekněme, herecké poskvrny a jejich projev je méně čistý, než tomu bylo na začátku, což vede k menší uvěřitelnosti opravdové naivity a bazálnosti. Ale jelikož inscenace stojí na pevném režijním i výtvarném základu, nemůže se jim (s jejich záviděníhodnou přirozeností) nic až tak zlého přihodit.

Ale proč po tak silném zážitku, který celé představení prožívám, se na mě vyvalí tak omšelý konec? Vždyť mě to hodinu a půl rychtuje k závěrečnému dojetí, a ono nako - nec nic. Škoda, škodička...

Kasha Jandáčková

OPEN AIR PROGRAM

www.openairprogram.cz

NEDELE 23. ČERVNA

3 - 24 Muzeum
POSVIŤME SI NA MUZEUM
Institut světelného designu

12:00 Stan nočního kozodoje
VÝLET NA ŘÍP + DÍLNA PRO DĚTI
Loutky bez hranic / 40+40'

14:00 Open stan
JARO, LÉTO, PODZIM A ZIMA
Studio DAMÚZA o.s. / 40'

14:00 Stan nočního kozodoje
JABLOŇOVÁ POHÁDKA + DÍLNA PRO DĚTI
Loutky bez hranic / 40+40'

15:00 Žižkovy sady
WHERE THE SPIRIT LIVES/BÁSEŇ Z KABELKY
CrewTa / 25'

17:00 Městská hudební síň
PÁTÉ
Páté / 40'

17:00 Žižkovy sady
WORKSHOP AFRICKÉ TANCE
CrewTa

17:00 Atrium Radnice
KDO UKRADL VDOLKY
Oldstars / 40'

17:00 Stan nočního kozodoje
POZOR LOS!
Teatro Matita / 45'

18:00 Ulice
CHŮDAŘSKÉ PŘEDSTAVENÍ: POP ART IS NOT DEAD
Divadlo D21 / 15'

18:00 Ulice
ANYMOUS PERFORMANCE
ANYMOUS / 60'

18:00 Komenium
POSLEDNÍ PŘÍPAD SHERLOCKA HOLMESE
Divadlo Tramtarie / 70'

18:00 Gočárovo schodiště
ARTHUR
CreWcollective / 60'

18:00 Stan nočního kozodoje
MRTVÉ DUŠE
KALD_4.ročník a Matija Solce / 60'

18:30 Městská hudební síň
JÁ+JÁ=♥
KÁŤAjeBÁRAjeSKÁLA / 20'

19:00 Malé šapito
INSCENOVANÁ DEBATA NA TÉMA NOVÝ KABARET
Umělecká skupina UMSKUP / 65'

19:00 Pivovarské náměstí
SKROTENIE ZLEJ ŽENY ALEBO RECEPT NA LÁSKU
Divadlo Lab, Vysoká škola múzických umení v Bratislave / 65'

20:00 Ulice
POULIČNÍ KONCERT
Enviro / 40'

21:00 Open stan
PÁTÁ DOHODA
Jaroslav Dušek / 120'

21:00 Klub č.p. 4
KONCERT
MRC Riddims (USA) / 60'

21:30 Před MHS
PŘÍLIV A ODLIV
Antonie / 30'

21:30 Autobus
ŘIDIČ
Divadlo Bufet / 75'

22:00 Stan nočního kozodoje
PLÁČ NOČNÍHO KOZODOJE
Lachende Bestien
Divadlo koňa a motora

22:15 Atrium Radnice
LAIKA
DIVADNO / 45'

22:15 Městská hudební síň
ŽENITBA
Neomluvené divadlo / 120'

22:30 Komenium
DOUPĚ
Divadlo NaCucky / 60'

23:30 Malé šapito
CABERNET MAGISTRA ŠMUCLERA
Umělecká skupina UMSKUP / 65'

23:59 Stan nočního kozodoje
JAM SESSION

www.openairprogram.cz

HRAJEME

NEDELE 23. ČERVNA

Divadlo DRAK (studio) – po celý den
GAUDEAMUS THEATRUM

Mezinárodní setkání divadelních škol

Divadlo DRAK (studio) – 10.00

SILLY FOLKS Mukamas Tampere – FIN

Studio Beseda – 15.30

NA DNĚ

Teatr U mosta Perm – RU

Divadlo DRAK – 17.00

IKAROS

Divadlo DRAK Hradec Králové – CZ

Hlavní scéna – 20.00

SEDMÁ PEČEŤ

Národní divadlo Brno – CZ

Scéna V podkroví – 20.00

POVÍDÁNÍ V PODKROVÍ

SERGEJ FEDOTOV

Teatr U mosta Perm – RU

Divadlo DRAK (studio) – 21.00

DODRAKUBEZFRAKU

Divadlo DRAK – CZ

Divadlo DRAK (studio) – 23.00

GAUDEAMUS THEATRUM

KNOWtilus – Damu Praha – CZ

KONCERTY

NEDELE 23. ČERVNA

JELENÍ LOJE –

JAZZ & SWING & FUNK

PONDELE 24. ČERVNA

LACO DECZI & CELULA NEW YORK

Náš tradiční partner ve světě fotografie KODAK EXPRESS – www.no200.cz – je vám po celých deset festivalových dnů k dispozici v podloubí hlavní scény Klicperova divadla. Za přátelskou cenu vás s přáteli a hosty vyfotografuje a hned si odnesete kvalitní snímky, navíc s logem a atmosférou festivalu Divadlo evropských regionů 2013 v Hradci Králové.

SERGEJ FEDOTOV V PODKROVÍ

Setkání s ruským režisérem Sergejem Fedotovem, který v letošním programu představil dvě inscenace Divadla U mostu z Permi, je připraveno na dnešní večer, na scéně V podkroví. Pro Fedotova, jehož soubor si při prvním hostování v Hradci Králové vezl s sebou výpravu čtyři tisíce kilometrů v kufrech, se festival stal bez nádsázky branou k režii v předních českých divadlech. Besedu moderuje divadelní kritik J.P. Kříž.

FESTIVALOVÉ LAST MINUTE

Chcete vidět nejlepší inscenaci slovenského divadla roku 2012? Pak máte šanci! Na inscenaci Sedem dní do pohrebu, kterou uvede zítra od 19.00 hod. Slovenské komorné divadlo z Martina, ještě zbývají v předprodeji vstupenky. Adaptace románu Jána Roznera v režii Ľubomíra Vajdičky získala cenu Dosky za nejlepší inscenaci roku 2012 a Dano Heriban obdržel trofej za nejlepší mužský herecký výkon.

HRAJEME

PONDELE 24. ČERVNA

Divadlo DRAK (studio) – po celý den
GAUDEAMUS THEATRUM

Mezinárodní setkání divadelních škol

Hlavní scéna – 10.00

SEXMISE

Klicperovo divadlo Hradec Králové – CZ

Divadlo DRAK (studio) – 10.00

DÁŠEŇKA aneb Psi kusy

Divadlo Husa na provázku Brno – CZ

Divadlo DRAK – 15.00

PRINC BHADRA A PRINCEZNA

VASANTASÉNA

Divadlo Alfa Plzeň – CZ

Studio Beseda – 17.00

SOUKROMÁ VICHŘICE

Činoherní studio Ústí nad Labem – CZ

Hlavní scéna – 19.00

SEDEM DNÍ DO POHREBU

Slovenské komorní divadlo Martin – SK

Divadlo DRAK (studio) – 21.00

GAUDEAMUS THEATRUM - KABARET

CZ – HU – PL

ROZSVÍCENÉ MUZEUM

Kotěrovu budovu Muzea východních Čech můžete ještě dnes večer spatřit (doslova i v přeneseném smyslu) ve zcela novém světle. Institut světelného designu zde totiž připravil světelnou, pohybovou, hudební a taneční improvizaci (21.00-22.30 hod), na kterou naváže světelná instalace (22.00-24.00 hod).

FOTOGRAFICKÉ OHLÉDNUTÍ

Výstava fotografií z loňského ročníku Divadla evropských regionů je až do 30. června k vidění ve foyer krajského úřadu; otevřena je pondělí – pátek od 8.00 do 17.00 hod. Autory vystavených snímků jsou frekventanti workshopu Atmosféra divadelního festivalu, který vedl jeden z nejlepších českých fotografů Josef Ptáček.

Klicperovo divadlo, o.p.s. podporují:

MINISTERSTVO
KULTURY

HRADEC KRÁLOVÉ

REGINA

KRÁLOVÉHRADSKÝ
KRAJ

SKUPINA
EVROPSKÝCH
KONSERVATIVCŮ
A REFORMISTŮ

SKUPINA ČEZ

HADRIÁN - zpravodaj přinášející denní pohled z první linie mezinárodního divadelního festivalu v Hradci Králové. - Redakce: Ladislav Zeman, Michala Hadušovská, Kateřina Jandáčková, Kateřina Molčíková, Lucie Němečková, Kryštof Pavelka, Zoran Petrovič, Jana Slouková, Kateřina Součková, Marie Šobková, Luděk Taneček, Zdeněk A. Tichý & Fagi & Redakce OpenNews. Vydává Klicperovo divadlo, o.p.s. Hradec Králové, Dlouhá 99. Telefon: 495 514 590-1; theatre@klicperovodivadlo.cz, www.klicperovodivadlo.cz. Vychází každý den v době konání XIX. mezinárodního divadelního festivalu 21.- 30. 6. 2013. Tiskne Protisk Hradec Králové. Cena 9.50 Kč.